

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. september 2017
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jakob Liebetrau
Sagsnr.: 2017-0030-0128
Dok.: 498461

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 861 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. august 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Josephine Fock (ALT).

Søren Pape Poulsen

/

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 861 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren fremsende en oversigt over afsagte domme efter ikrafttrædelsen af loven om skærpelse af straffen for utryghedsskabende tiggeri?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Ved lov nr. 753 af 19. juni 2017 (Skærpelse af straffen for utryghedsskabende tiggeri) blev straffelovens § 197 om tiggeri ændret, idet kravet om forudgående advarsel for utryghedsskabende tiggeri, det vil sige tiggeri i gågader, ved stationer, i eller ved supermarkeder eller i offentlige transportmidler, blev fjernet, ligesom straffen for utryghedsskabende tiggeri blev skærpet, sådan at udgangspunktet for straffastsættelsen nu er 14 dages ubetinget fængsel i førstegangstilfælde. Loven trådte i kraft den 21. juni 2017.

2. Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet samtlige politikredse og de regionale statsadvokater om at indsende eventuelle domme om utryghedsskabende tiggeri, hvor forholdet er begået efter den 21. juni 2017.

Jeg har på baggrund heraf modtaget underretning om 20 byretsdomme:

Retten i Århus’ dom af 3. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget på Strøget/gågaden i Aarhus, idet tiltalte havde siddet på sine knæ og rakt en kasket frem mod de forbipasserende. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale og idømte ham 14 dages fængsel.

Retten i Roskildes dom af 28. juli 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 2 og 3, jf. stk. 1, ved at have tigget ved indgangen til en S-togstation i Greve, idet tiltalte havde placeret et papkrus ved sin side, som de forbipasserende lagde penge i. Retten fandt, at tiltalte synligt havde opfordret til økonomisk hjælp, hvorfor han var skyldig i den rejste tiltale. Retten lagde herved blandt andet vægt på, at et vidne havde set en forbipasserende lægge penge i koppen, hvorefter tiltalte nikkede som tak. Tiltalte blev idømt 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 18. juli 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 2 og 3, jf. stk. 1, ved at have tigget ved Nørrebro station i København, idet tiltalte havde siddet i skrædderstilling med en arm hvilende på sine

ben og hånden stikkende frem åben, sådan at han ragede ud på gangarealet, så forbipasserende blev nødt til at træde et skridt til side, når de skulle forbi. Herudover havde tiltalte blandt andet haft en kop foran sig, hvori der lå danske mønter. Retten fandt tiltalte skyldig i at have tigget, mens han sad mindre end 10 meter fra indgangen til Nørrebro Station. Retten fandt, at denne placering var omfattet af ordlyden ”ved station” i straffelovens § 197, stk. 2. Tiltalte blev idømt 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 20. juli 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget på Strøget i København, idet han havde siddet foran en butiksfacade med en kop med mønter foran sig, mens han henvendte sig til forbipasserende ved at se dem i øjnene og vinke til dem og i den forbindelse modtog penge. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale og idømte ham 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 25. juli 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget ud for en Netto i København, idet tiltalte havde raslet med et papkrus med den ene hånd, mens han holdt den anden hånd op til munden og sagde ”please” eller lignende, hvorved de forbipasserende - grundet stedets udformning og tiltaltes placering - ikke kunne undgå at tage stilling til tiltalte og hans tiggeri. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale og idømte ham 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 25. juli 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget ved Nørrebro station i København, idet tiltalte havde siddet på fortovet med en kop med mønter foran sig, mens hun henvendte sig til forbipasserende ved at ryste koppen mod dem, hvorefter hun henvendte sig til fods direkte til en politiassistent, mens hun rystede koppen mod politiassistenten og sagde ”money, food”, mens hun pegede på både sin mund og mave. Retten fandt tiltalte skyldig i overensstemmelse med den rejste tiltale og idømte tiltalte 14 dages fængsel. Tiltalte havde tidligere i maj 2017 modtaget en advarsel efter straffelovens § 197 for at have tigget eller forsøgt at tigge fra tilfældige forbipasserende.

Københavns Byrets dom af 25. juli 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget over for nedgangen til Dybbølsbro S-togsstation i København, idet tiltalte havde siddet på fortovet med et papkrus med mønter foran sig, så forbipasserende - grundet stedets udformning - ikke kunne undgå at tage stilling til tiltalte og hans tiggeri. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale. Retten fandt ikke at kunne tillægge det betydning, at tiltalte ik-

ke tog verbal kontakt til de forbipasserende. Tiltalte blev idømt 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 1. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget ved Nørrebro Station i København, idet tiltalte havde siddet med en fremstrakt hånd og en kop foran sig, ligesom hun rettede verbal henvendelse til de forbipasserende og forsøgte at få øjenkontakt, så de forbipasserende - grundet stedets udformning og tiltaltes placering - ikke kunne undgå at tage stilling til tiltalte og hendes tiggeri. Tiltalte var tidligere straffet med fængselsstraf for tiggeri. Retten, der lagde til grund, at tiltalte havde tigget ca. 10 meter fra Nørrebro Station, fandt, at denne placering var omfattet af ordlyden "ved station" i straffelovens § 197, stk. 2, og idømte tiltalte 20 dages fængsel. Retten lagde ved strafudmålingen blandt andet vægt på, at tiltalte to gange tidligere var straffet for tiggeri samt på det hurtige recidiv. Tiltalte blev endvidere udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år.

Københavns Byrets dom af 1. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget ved indgangen til Københavns Hovedbanegård, idet tiltalte havde bedt en mand om penge, mens hun strakte armene bedende frem for sig tæt på mandens ansigt. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale og idømte hende 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 1. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget penge fra tilfældigt forbipasserende ved en billetautomat på Københavns Hovedbanegård i 3 tilfælde, idet tiltalte havde passet personer op og bedt dem om penge. Retten fandt tiltalte skyldig i at have tigget og idømte tiltalte 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 1. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget penge fra tilfældigt forbipasserende foran indgangspartiet til en Super Brugsen i København, idet tiltalte havde siddet på en mælkekasse med mønter i hånden, som han rakte frem og raslede med, samtidig med at han henvendte sig verbalt til forbipasserende. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale og idømte ham 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 3. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget på Strøget i København, idet han havde siddet på knæ og med et skilt i den ene hånd, hvorpå der stod "please help me I am very hungry", og med en kop i den anden hånd, som han rakte frem mod forbipasserende, som gav ham

penge og som grundet hans placering ikke kunne undgå at skulle tage stilling til ham og hans tiggeri. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale og idømte ham 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 8. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved på en perron på Københavns Hovedbanegård at have tigget penge, idet tiltalte med fremstrakt hånd rettede direkte henvendelse til forbipasserende og derved bad dem om penge. Retten fandt, at tiltalte havde tigget på perronen og idømte hende 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 8. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget i Nyhavn, København, idet han - efter at have siddet ved bolværket og spillet musik med sin taske foran sig - rettede direkte henvendelse til de gæster, der sad ved restauranten overfor, med en hat i hånden. Retten fandt tiltalte skyldig i tiggeri. Retten lagde i den forbindelse til grund, at tiltalte havde rakt sin kasket frem mod gæsterne med henblik på at modtage almisser. Retten fandt, at gæsterne derved ikke kunne undgå at forholde sig til tiltalte, særligt da de var fastlåst ved deres borde, og at tiltaltes henvendelse var egnet til at genere gæsterne. Retten fandt endvidere, at udendørsserveringen i Nyhavn var omfattet af ordlyden i ”gågade” i straffelovens § 197, stk. 2. Tiltalte blev idømt 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 10. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 2 og 3, jf. stk. 1, ved at have tigget flasker og penge på Strøget, i København, idet tiltalte havde siddet på jorden med 2 hundehvalpe i skødet og en plasticpose med 2 synlige pantflasker foran sig, så forbipasserende - grundet tiltaltes adfærd og placering - ikke kunne undgå at tage stilling til ham og hans tiggeri. 2 dommere fandt ikke, at tiltaltes passive adfærd kunne karakteriseres som tiggeri, hvorfor tiltalte blev frifundet.

Københavns Byrets dom af 22. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, ved at have tigget ud for en Netto i København, idet tiltalte havde siddet med en fremstrakt hånd med en kop, ligesom han rettede verbal henvendelse til de forbipasserende og forsøgte at få øjenkontakt med disse, så de forbipasserende - grundet tiltaltes adfærd og placering - ikke kunne undgå at skulle tage stilling til ham. Tiltalte var en gang tidligere straffet med fængselsstraf for tiggeri. Retten fandt tiltalte skyldig i den rejste tiltale og idømte ham 20 dages fængsel. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på, at tiggeriet var begået ved et supermarked, og på, at tiltalte tidligere var dømt for lignende kriminalitet.

Københavns Politi har i øvrigt oplyst, at kredsen efter en konkret vurdering ikke fandt, at betingelserne for at nedlægge påstand om udvisning var opfyldt i den konkrete sag.

Københavns Byrets dom af 22. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og 3, jf. stk. 1, ved at have tigget ved nedgangen til metroen ved Nørreport Station i København, idet han havde siddet med hænderne samlet i en bedende gestus og et papkrus til penge foran sig, så forbipasserende - grundet tiltaltes placering - ikke kunne undgå at tage stilling til ham og hans tiggeri. Retten fandt tiltalte skyldig i overensstemmelse med den rejste tiltale og idømte tiltalte 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 30. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 2 og 3, jf. stk. 1, ved at have tigget på Strøget (gågade) i København, idet han havde siddet med sin hund og en trækasse foran sig, så han ragede ud på gangarealet, så tilfældigt forbipasserende blev nødt til at træde et skridt til side ved forbipassage, hvorved de var tvunget til at tage stilling til ham. Retten fandt - uanset at tiltalte ikke aktivt havde rettet henvendelse til forbipasserende - på baggrund af en samlet vurdering af omstændighederne, at der var tale om tiggeri. Retten lagde i den forbindelse vægt på, at tiltalte havde en trækasse med mønter stående foran sig, på tiltaltes placering på gangarealet og på det forhold, at tiltalte forsøgte at få øjenkontakt med de forbipasserende. Tiltalte blev idømt 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 30. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 2 og 3, jf. stk. 1, ved at have tigget foran en Irma i København. Retten fandt tiltalte skyldig i at have tigget, idet retten lagde til grund, at tiltalte havde siddet i en kørestol med et papkrus i hånden, som han rakte frem mod tilfældigt forbipasserende samtidig med, at han rystede med kruset og sagde ”mister”. Retten fandt det endvidere bevist, at tiltalte i forbindelse hermed kørte frem og tilbage på strækningen mellem Hereford Beefstouw og Rådhuspladsen. 2 dommere fandt, at uanset tiltalte kørte frem og tilbage, måtte det lægges til grund, at han havde gjort ophold i 1 minut foran Irma, der kunne karakteriseres som et ”supermarked”. 1 dommer fandt, at det ville være for vidtgående en udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde, hvis tiltaltes adfærd måtte anses som omfattet af straffelovens § 197, stk. 2. Der blev afsagt dom efter stemmeflertallet, og tiltalte blev idømt 14 dages fængsel.

Københavns Byrets dom af 30. august 2017: Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 2 og 3, jf. stk. 1, ved at have tigget i Nyhavn i København, idet tiltalte - efter at have spillet harmonika - henvendte sig til gæsterne på en re-

staurant, hvor han ved at holde en hat frem opfordrede disse til at lægge penge i hatten. Retten fandt, at tiltaltes henvendelse måtte anses som anmodning om betaling for den optræden, han havde foretaget forud for anmodningen og frifandt derfor tiltalte for tiggeri.

Statsadvokaten i København har oplyst, at byrettens dom er initiativanket med påstand om domfældelse i overensstemmelse med den rejste tiltale.

3. Jeg kan i øvrigt oplyse, at anklagemyndigheden i forbindelse med behandlingen af en af de første sager om utryghedsskabende tiggeri i juni 2017 begærede den sigtede varetægtsfængslet efter udlændingelovens bestemmelser. Den pågældende var sigtet for at have begået tiggeri ved at have holdt et tomt papkrus frem, mens han stod foran indgangen til et supermarked. Sigtede var ikke tidligere dømt for tiggeri, ligesom der ikke forelå oplysninger om, at han havde deltaget i organiseret tiggeri.

Byretten fandt, at der var bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig til at sikre sigtedes tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kunne fuldbyrdes, hvorfor sigtede blev varetægtsfængslet.

Sigtede kærede byrettens kendelse til Østre Landsret, som ved kendelse af 29. juni 2017 bestemte, at sigtede skulle løslades. Landsretten tilkendegav i den forbindelse, at uanset at lovændringen (om utryghedsskabende tiggeri) er udtryk for, at tiggeri under de i § 197, stk. 2, nævnte omstændigheder skal bedømmes strengere, så findes den udviste adfærd ikke at kunne anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, hvorfor EU-opholdsdirektivet er til hinder for at udvise den sigtede.

De domfældte i de ovenfor gengivne domme har alle været EU-statsborgere. De tre politikredse, som har haft sager om utryghedsskabende tiggeri, har oplyst, at der under henvisning til Østre Landsrets kendelse af 29. juni 2017 ikke nedlægges påstand om udvisning i sager om tiggeri mod EU-statsborgere, der ikke tidligere er straffet.

Jeg kan i forlængelse heraf oplyse, at Rigsadvokaten og Rigspolitiet - på baggrund af en anmodning fra Justitsministeriet - ved brev af 30. juni 2017 har anmodet de politikredse, som har problemer med tiggeri, om at etablere en fast-track ordning for sager om utryghedsskabende tiggeri. Ordningen, som omhandler sager, hvor der ikke skal ske frihedsberøvelse under sagen, er etableret med henblik på hurtig dom.

Ordningsen indebærer blandt andet, at politiet - når betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt - kan forkynde anklageskrift og indkaldelse til retsmødet i forbindelse med, at den pågældende bliver sigtet for utryghedsskabende tiggeri. Hvis den tiltalte udebliver fra retsmødet, vil sagen kunne afgøres som en udeblivelsesdom.”